

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000897

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-03-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ДТЕУ від 20.05.2025 № 1144



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Науменко Наталія Петрівна

2. Nataliia Naumenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 22-04-2025

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8023

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.41, 15.21.51, 15.21.61, 15.41.21, 02.31, 02.41

Тема дисертації:

1. Подолання негативних психічних станів у підприємців в умовах кризи
2. Overcoming negative mental states of entrepreneurs in crisis conditions

Реферат:

1. Дисертація є комплексним дослідженням теоретичних, методичних та практичних проблем щодо діагностики та подолання негативних психічних станів у підприємців під час пандемії та війни. В основу дослідження покладено припущення, що тривала дія негативних зовнішніх і внутрішніх факторів на особистість в умовах кризи під час пандемії та війни призводить до зниження функціональних можливостей, виникнення негативних психічних станів, що погіршує ефективність професійної діяльності, а також зумовлює розвиток негативних психічних станів аж до преморбідних і патології. Це потребує від вітчизняних науковців ретельного вивчення впливу пандемії і війни на психіку особистості та розроблення й апробація ефективних методів і засобів подолання негативних психічних станів у підприємців. За результатами аналізу фахової літератури, особистих досліджень та досвіду підприємницької діяльності пропонуємо авторське визначення. Негативні психічні стани підприємців в особливих умовах ми розглядаємо як цілісну, рухливу, мінливу і, водночас, відносно стійку реакцію психіки особистості з перевагою на певні її структурні компоненти – індивідуально-психологічний, соціальний, професійний та

біологічний. У сукупності це характеризує психічну діяльність особистості за певний проміжок часу у відповідності до суб'єктивного сприйняття та інтерпретації кризових умов, зовнішніх чи внутрішніх чинників, що негативно впливають на психіку, професійну діяльність і здоров'я фахівців. Емпіричне дослідження виконувалося протягом 2021-2024 років. Обстеженням було охоплено 115 підприємців та 200 респондентів, що приймали участь у пілотажному дослідженні за авторським опитувальником щодо оцінки чинників, які зумовлюють негативні психічні стани під час пандемії і війни. Розроблено авторську програму подолання негативних психічних станів підприємцями. Для визначення її ефективності проведено експериментальне дослідження. Контрольна група включала 25 підприємців до використання психологічної програми. Експериментальну групу склали ті ж 25 осіб, з якими було проведено апробацію авторської програми подолання негативних психічних станів. Встановлено особливості проявів негативних психічних станів у підприємців, які є показаннями і підставою для використання цілеспрямованої програми їх подолання в умовах кризи. У контрольній групі підприємців визначено високий рівень тривожності, агресивності, апатії, дисфорії, гіпотимії, розгубленості; знижений рівень, як базових так і опосередкованих мотивів та перевагу останніх; суттєво виражені прояви фаз напруження, резистентності, виснаження, а також спостерігається зниження рівня складових життєстійкості – включеності і професійного контролю і погіршення показників емоційного компоненту, мотиваційного і професійного компонентів життєстійкості. Мета програми – окреслити заходи і засоби, психологічні технології щодо подолання негативних психічних станів у підприємців, які спрямовано на подолання негативних психічних станів на психологічному, соціальному, фізичному, духовному і професійному рівнях. Практичні рекомендації щодо використання програми подолання негативних психічних станів у підприємців під час війни представлено за таким змістом: Вступ. Розділ 1. Психодіагностичний інструментарій дослідження негативних психічних станів у підприємців. Розділ 2. Загальні методи подолання стресогенних впливів на особистість. Розділ 3. Структура та психологічні технології програми подолання негативних психічних станів у підприємців під час війни. Розроблено концептуальну модель дослідження, яка включає теоретико-методичні засади, мету, завдання, етапи і структуру програми подолання негативних психічних станів у підприємців в умовах кризи під час пандемії і війни. Розроблено і апробовано два авторських опитувальники: перший із них призначено для оцінки чинників, які зумовлюють негативні психічні стани в умовах кризи під час пандемії і війни; другий – спрямовано на визначення проявів негативних психічних станів в обстежуваних. Це сприяло визначенню суб'єктивних і об'єктивних чинників, які зумовлюють негативні психічні стани, особливостей їх проявів і дало змогу обґрунтувати психодіагностичний інструментарій їх діагностики. Розроблено і доведено ефективність впливу психологічної програми, про що свідчать суттєві позитивні зміни показників індивідуально-психологічної, мотиваційної, професійної, емоційно-вольової сфер, що зумовило формування практичних рекомендацій щодо її застосування.

2. The dissertation is a comprehensive study of theoretical, methodical and practical problems regarding the diagnosis and overcoming of negative mental states of entrepreneurs during the pandemic and war. The research is based on the assumption that the long-term effect of negative external and internal factors on the personality in crisis conditions during a pandemic and war leads to a decrease in functional capabilities, the emergence of negative mental states, which impairs the efficiency of professional activity, and also causes the development of negative mental states up to premonitory and pathologies. This requires national scientists to carefully study the impact of the pandemic and war on the psyche of the individual and to develop and test effective methods and means of overcoming negative mental states of entrepreneurs. Based on the results of the analysis of professional literature, personal research and experience of entrepreneurial activity, we offer the author's definition. We consider the negative mental states of entrepreneurs in special conditions as a holistic, mobile, changeable and, at the same time, relatively stable reaction of the psyche of the individual with an advantage over the certain structural components - individual-psychological, social, professional and biological. Collectively, this characterizes the mental activity of an individual over a certain period of time in accordance with the subjective perception and interpretation of crisis conditions, external or internal factors that negatively affect the psyche, professional activity and health of the specialists. The empirical study was carried out during 2021-2024. The survey

covered 115 entrepreneurs and 200 respondents who took part in a pilot study based on the author's questionnaire regarding the assessment of factors that cause negative mental states during a pandemic and war. The author's program for overcoming negative mental states by entrepreneurs was developed. The experimental study was conducted to determine its effectiveness. The control group included 25 entrepreneurs to use the psychological program. The experimental group consisted of the same 25 people with whom the author's program for overcoming negative mental states was tested. The peculiarities of the manifestations of negative mental states of entrepreneurs are established, which are indications and grounds for the use of a purposeful program to overcome them in crisis conditions. A high level of anxiety, aggressiveness, apathy, dysphoria, hypothymia, confusion was determined in the control group of entrepreneurs; a reduced level of both basic and mediated motives and the predominance of the latter; significantly expressed manifestations of the phases of tension, resistance, exhaustion, as well as a decrease in the level of the components of vitality - inclusion and professional control and deterioration of indicators of the emotional component, motivational and professional components of vitality. The purpose of the program is to outline measures and means, psychological technologies for overcoming negative mental states of entrepreneurs, which are aimed at overcoming negative mental states at the psychological, social, physical, spiritual and professional levels. Practical recommendations for using the program to overcome negative mental states of entrepreneurs during the war are presented in the following content: Introduction. Chapter 1. Psychodiagnostic tools for the study of negative mental states of entrepreneurs. Chapter 2. General methods of overcoming stressful effects on the personality. Chapter 3. The structure and psychological technologies of the program for overcoming negative mental states among entrepreneurs during the war. The conceptual research model was developed, which includes the theoretical and methodological foundations, goals, tasks, stages and structure of the program to overcome negative mental states of entrepreneurs in crisis conditions during the pandemic and war. Two author's questionnaires were developed and tested: the first of them is designed to assess the factors that cause negative mental states in crisis conditions during a pandemic and war; the second is aimed at determining the manifestations of negative mental states among the examined. This contributed to the determination of subjective and objective factors that cause negative mental states, the peculiarities of their manifestations and made it possible to justify the psychodiagnostic toolkit for their diagnosis. The effectiveness of the influence of the psychological program was developed and proven, as evidenced by significant positive changes in the indicators of the individual-psychological, motivational, professional, emotional-volitional spheres, which led to the formation of practical recommendations for its use.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/276829/274319> Корольчук М., Науменко Н. Аналіз чинників негативних психічних станів особистості до і під час війни (за результатами анкетування). Вісник Національного університету оборони України. 2023. Вип. 3 (73). С. 83–91.
- <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/290082/284786> Науменко Н. Вплив індивідуального сприйняття життєвих ситуацій та самоконтролю на розвиток психічних станів особистості. Вісник Національного університету оборони України. 2023. Вип. 6 (76). С. 112–121.
- <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/635/657> Науменко Н. Наукові підходи вивчення психічних станів у фаховій літературі. Вчені записки Університету «Крок».

2023. № 3 (71). С. 184–192.

- <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/301997/296308> Корольчук М., Корольчук В., Кривда К., Науменко Н. Особливості дистанційної психодіагностики психічних станів і професійного здоров'я фахівців. Вісник Національного університету оборони України. Київ : НУОУ, 2024. Вип. 3 (79) С. 66–72.
- <https://pt.khmnpu.edu.ua/index.php/pt/article/view/221/208> Науменко Н. Апробація програми подолання негативних психічних станів у підприємців під час війни та її ефективність. Psychology Travelogs. 2024 (3). С. 229–240.
- https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728325/1/ЗБІРНИК_18.11.2021.pdf Корольчук В., Кривда К., Науменко Н. Особистісний адаптаційний потенціал як показник професійного здоров'я підприємців. Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 18 листопада 2021 р. / за заг. ред. проф. О. В. Бацилевої. Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2021. С. 64–66.
- <https://drive.google.com/file/d/1ejmMF3o8yGi2220ToeDsnF6EqxJm-34E/view> Науменко Н. Теоретичні та практичні аспекти оптимізації негативних психічних станів підприємців в умовах пандемії. Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства : збірник матеріалів VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21 квітня 2022 р. / за заг. Ред. Р. Калениченка, І. Петухової. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. С. 131–134.
- <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/c287648878f463633b9b74cc319bc930.pdf> Науменко Н. Актуальні проблеми подолання негативних психічних станів підприємців у період пандемії. Вектори соціальної, організаційної та економічної психології : матеріали Міжнародної наук.-практ. онлайн-конф., м. Київ, 25 лютого 2022 р. / Київ : Держ. торг.-екон. ун-т., 2022. С. 170–173.
- <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/f467895ec4bf440341490c621a6ecsb8.pdf> Науменко Н., Корольчук М. Загальна характеристика профілактики негативних психічних станів у підприємців. Вектори соціальної, організаційної та економічної психології : матеріали II Міжнародної наук.-практ. онлайн-конф., м. Київ, 17 лютого 2023 р. / Київ : Держ. торг.-екон. ун-т., 2023. С. 182–186.
- https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u178/220457_1.pdf Науменко Н. Наукові підходи регуляції негативних психічних станів підприємців в особливих умовах. Актуальні проблеми фахової підготовки здобувачів спеціальності 053 Психологія : матеріали Міжуніверситетського наук.-практ. семінару, м. Київ, 18 листопада 2022 р. / Київ : Держ. торг.-екон. ун-т., 2022. С. 70–72.
- <https://knute.edu.ua/file/MzEyMQ==/7da6cdebef07e19b53cea263ec7c2dad.pdf> Науменко Н. Особливості вольової саморегуляції у підприємців під час пандемії та війни. Вектори соціальної, організаційної та економічної психології : тези доп. III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 23 лютого 2024 р. / Київ : Держ. торг.-екон. ун-т., 2024. С. 211–215.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U001379; 0123U103900

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корольчук Микола Степанович

2. Mykola Korolchuk

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2524-4784

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сафін Олександр Джамілійович

2. Oleksandr D. Safin

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5745-8635

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карамушка Людмила Миколаївна

2. Lyudmula Karamyshka

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0622-3419

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овдієнко Ірина Михайлівна

2. Iryna Ovdiienko

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5717-7163

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вербицька Людмила Федорівна

2. Liudmyla Verbytska

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5802-2200

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Миронець Сергій Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Миронець Сергій Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Науменко Наталія

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна